

5 Výsledky a diskuze

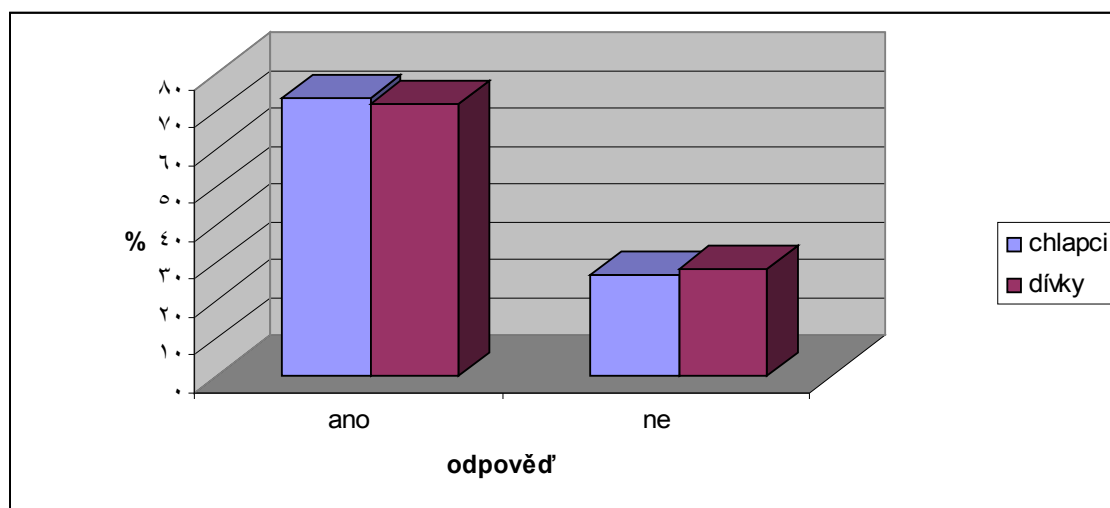
Výsledky dotazníkového šetření byly zpracovány a jednotlivé položky byly seřazeny do tabulek a graficky znázorněny. Dotazník obsahoval 21 položek (Příloha 4).

Zda již mají respondenti nějakou zkušenost s vykouřením první cigarety, na to jsme se ptali v položce 2. Respondenti měli odpovědět , jestli ano nebo ne.

Tabulka 3 Zkušenost s první cigaretou

Odpověď	Chlapci		Dívky		Celkem	
	n	%	n	%	n	%
ano	69	73,40	97	71,85	166	72,49
ne	25	26,59	38	28,15	63	27,51
Σ	94	100	135	100	229	100

Graf 2 Zkušenost s první cigaretou

Bylo zjištěno, že obě skupiny respondentů, jak chlapci tak dívky, už mají zkušenost s kouřením cigaret. Pouze 26,59 % chlapců a 28,15 % dívek ještě tuto zkušenost nemělo.

Ke srovnání jsme použili výsledky projektu nazvaného Boj s cigaretou¹ (respondenti byli žáci 6. tříd ZŠ v Šumperku). Na otázku, jestli vyzkoušeli kouřit cigaretu, odpovědělo 64,3 % dívek a 49,0 % chlapců, že nikdy.

Tyto výsledky jsou rozdílné zřejmě proto, že se jednalo o mladší věkovou skupinu.

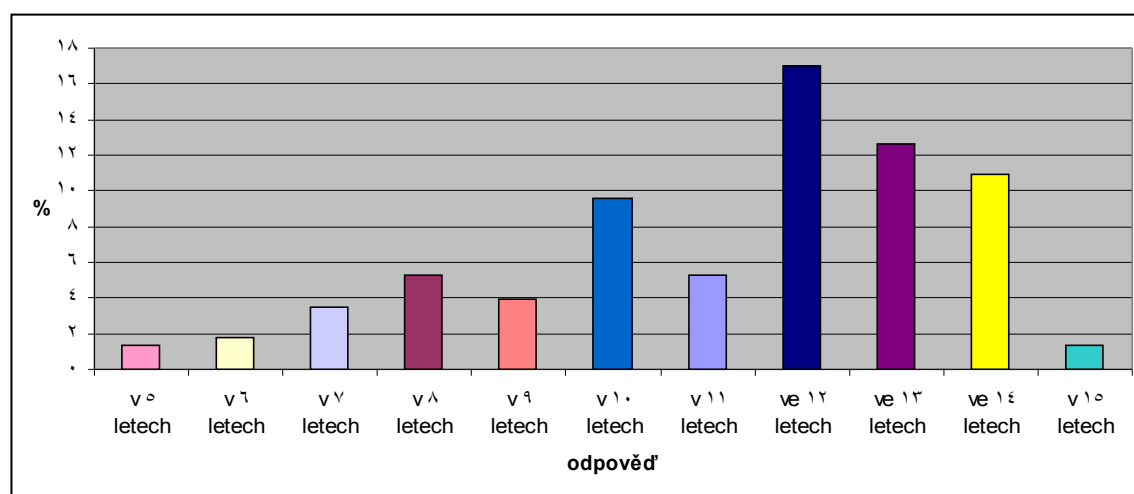
¹ *Boj s cigaretou*, Projekt k Mezinárodnímu nekuřáckému dni, SZŠ Šumperk 2004, (respondenti - žáci 6. tříd ZŠ v Šumperku).

V předchozí otázce jsme se ptali na zkušenost s kouřením první cigarety. Dále navazuje položka, v které nás zajímalo, kolik jim v tuto dobu bylo let, v případě, že tuto zkušenost již měli.

Tabulka 4 Zkušenost s první cigaretou podle věku

Odpověď	Chlapci		Dívky		Celkem	
	n	%	n	%	n	%
ještě nezkusil/a	25	26,60	38	28,15	63	27,51
v 5 letech	1	1,06	2	1,48	3	1,31
v 6 letech	3	3,19	1	0,74	4	1,75
v 7 letech	5	5,32	3	2,22	8	3,49
v 8 letech	5	5,32	7	5,19	12	5,24
v 9 letech	4	4,26	5	3,70	9	3,93
v 10 letech	15	15,96	7	5,19	22	9,61
v 11 letech	6	6,38	6	4,44	12	5,24
ve 12 letech	13	13,83	26	19,26	39	17,03
ve 13 letech	10	10,64	19	14,07	29	12,66
ve 14 letech	7	7,45	18	13,33	25	10,92
v 15 letech	0	0	3	2,22	3	1,31
Σ	94	100	135	100	229	100

Graf 3 Zkušenost respondentů s první cigaretou podle věku

Z tabulky 4 vyplývá, že chlapci (1,06 %) i dívky (1,48 %) ve věku 5 let už měli první zkušenost s cigaretou. Nejvíce chlapců vykouřilo svou první cigaretu v 10 a 12 letech, dívky ve 12 a 13 letech. Nejrizikovější období pro vznik závislostí je právě kolem 12 roku života.

K porovnání jsme použili výsledky české studie GYTS (realizované v roce 2006 – 2007). Studie uvádí, že respondenti (13 až 15 letí) měli zkušenost s 1. cigaretou před věkem 10 let, u chlapců 28,0 % a u dívek 18,2 %.

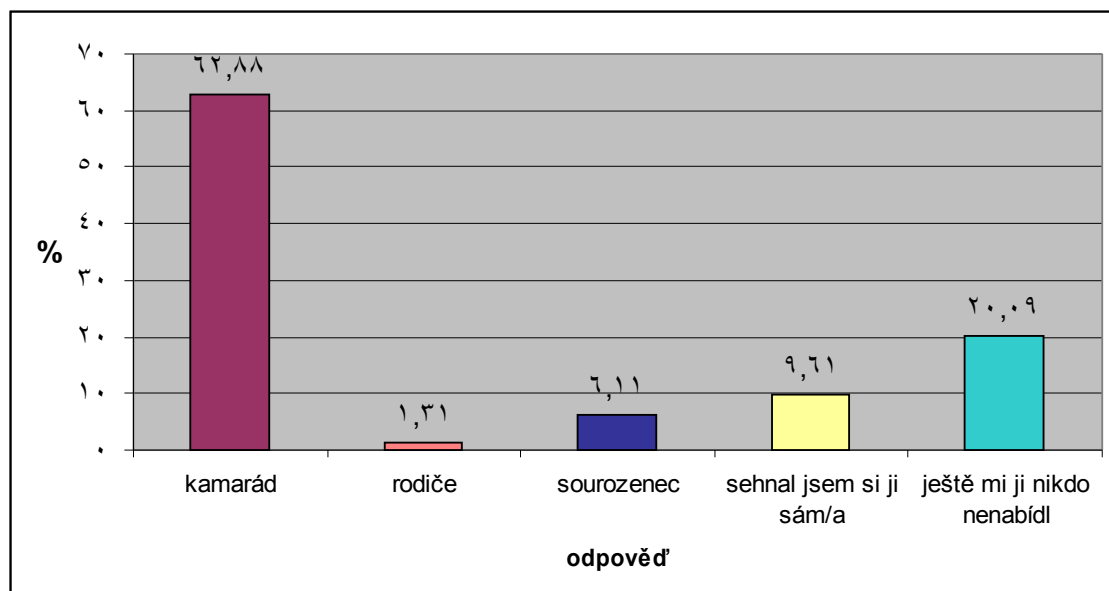
Naše tabulka 4 ukazuje, že zkušenost s 1. cigaretou před věkem 10 let byla u chlapců 19,15 % a u dívek 13,33 %.

Dále jsme chtěli vědět, kdo nejčastěji nabízí dětem první cigaretu. Na výběr bylo několik možností.

Tabulka 5 První cigaretu mi nabídl

Odpověď	Chlapci		Dívky		Celkem	
	n	%	n	%	n	%
kamarád	64	68,09	80	59,26	144	62,88
rodiče	0	0	3	2,22	3	1,31
sourozenec	4	4,26	10	7,41	14	6,11
sehnal jsem si ji sám/a	12	14,9	10	7,41	22	9,61
ještě mi ji nikdo nenabídl	14	14,9	32	24,7	46	20,09
Σ	94	100	135	100	229	100

Graf 4 První cigaretu mi nabídl

Na otázku první nabízené cigarety, byla nejčastěji označena odpověď kamarád. Takto odpovědělo téměř 63 % respondentů. Tato odpověď nebyla překvapující, vzhledem

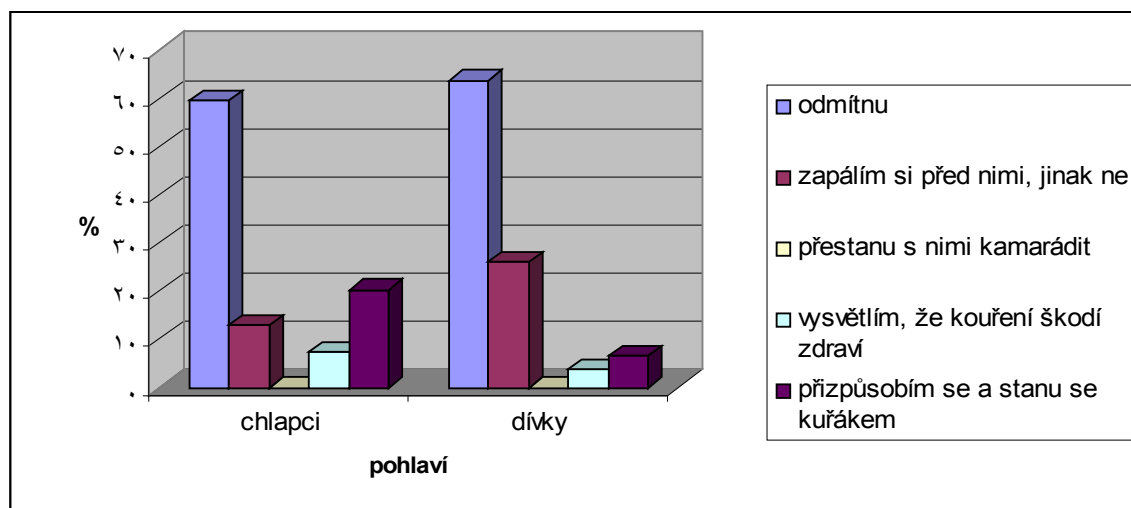
k tomu, že respondenti tráví hodně času ve společnosti svých kamarádů a společně experimentují. 1,31 % respondentů uvedlo, že jim první cigaretu nabídli rodiče.

Jak reagují respondenti na nabídku cigarety, zda jsou schopni např. odmítnout nebo přestat s nimi kamarádit, byla zaměřena v dotazníku položka 5.

Tabulka 6 Reakce na nabídku cigarety

Odpověď	Chlapci		Dívky		Celkem	
	n	%	n	%	n	%
odmítnu	56	59,57	86	63,70	142	62,01
zapálím si před nimi, jinak ne	12	12,77	35	25,93	47	20,52
přestanu s nimi kamarádit	0	0	0	0	0	0
vysvětlím, že kouření škodí zdraví	7	7,45	5	3,70	12	5,24
přizpůsobím se a stanu se kuřákem	19	20,21	9	6,66	28	12,23
Σ	94	100	135	100	229	100

Graf 5 Reakce na nabídku cigarety

62,01 % respondentů nabízenou cigaretu odmítlo. Dále tabulka 6 ukazuje, že u chlapců byla hned druhá nejpočetněji zvolená odpověď – přizpůsobím se a stanu se

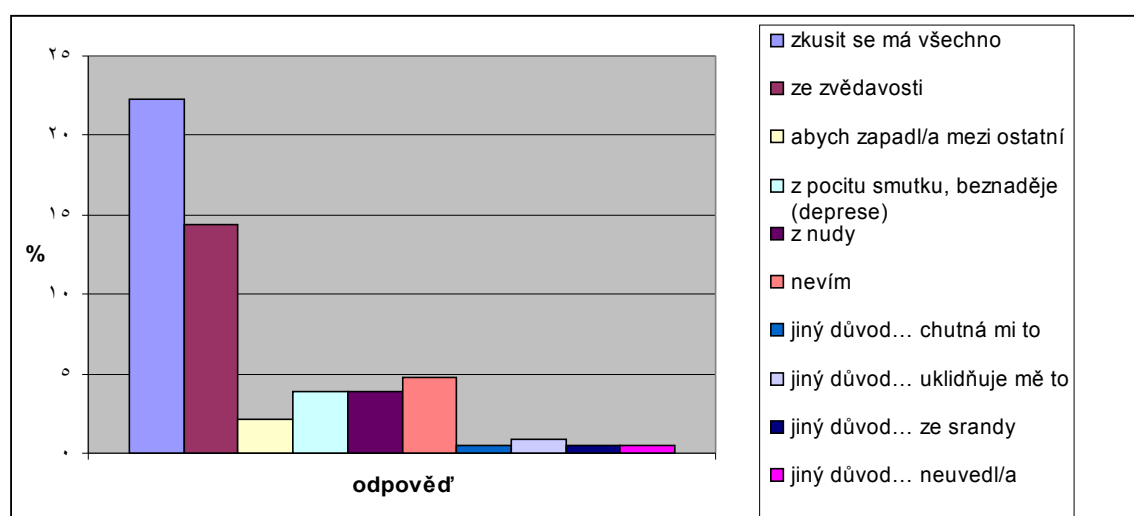
kuřákem (20,21 %). Na rozdíl u dívek, kde druhá nejčtenější odpověď byla, že si zapálí jen před nimi, jinak ne (25,93 %).

Co vede dospívající mládež ke kouření cigaret, jestli jen zvědavost, nebo názor, že zkusit se má všechno atd., jsme se dozvěděli v dalším šetření.

Tabulka 7 Důvody vedoucí ke kouření

Odpověď	Chlapci		Dívky		Celkem		
	n	%	n	%	n	%	
zkusit se má všechno	22	23,40	29	21,48	51	22,27	
ze zvědavosti	13	13,83	20	14,81	33	14,41	
abych zapadl/a mezi ostatní	2	2,13	3	2,22	5	2,18	
z pocitu smutku, beznaděje (deprese)	3	3,19	6	4,44	9	3,93	
z nudy	5	5,32	4	2,96	9	3,93	
nevím	4	4,26	7	5,19	11	4,80	
jiný důvod...	chutná mi to	0	0	1	0,74	1	0,44
	uklidňuje mě to	2	2,13	0	0	2	0,87
	ze srandy	1	1,06	0	0	1	0,44
	neuvedl/a	0	0	1	0,74	1	0,44
nekouřím	42	44,68	64	47,41	106	46,29	
Σ	94	100	135	100	229	100	

Graf 6 Důvody vedoucí respondenty ke kouření

Nejčtenější odpověď u chlapců byla – nekouřím, u dívek takéž, hned po ní odpovědělo (22,27 %) respondentů, že zkusit se má všechno. Třetí nejčastější odpověď byla – ze zvědavosti.

Pro zajímavost jsme uvedli výsledky projektu Boj s cigaretou² (respondenti byli žáci 6. tříd ZŠ v Šumperku), kdy největší počet respondentů uvedl, že nechce kouřit a nekouří. A hned další nejčastější odpověď byla ze zvědavosti, odpovědělo tak 10,9 % chlapců a 9,4 % dívek.

Jak uvádí tabulka 7, na odpověď ze zvědavosti odpovědělo 13,83 % chlapců a 14,41 % dívek.

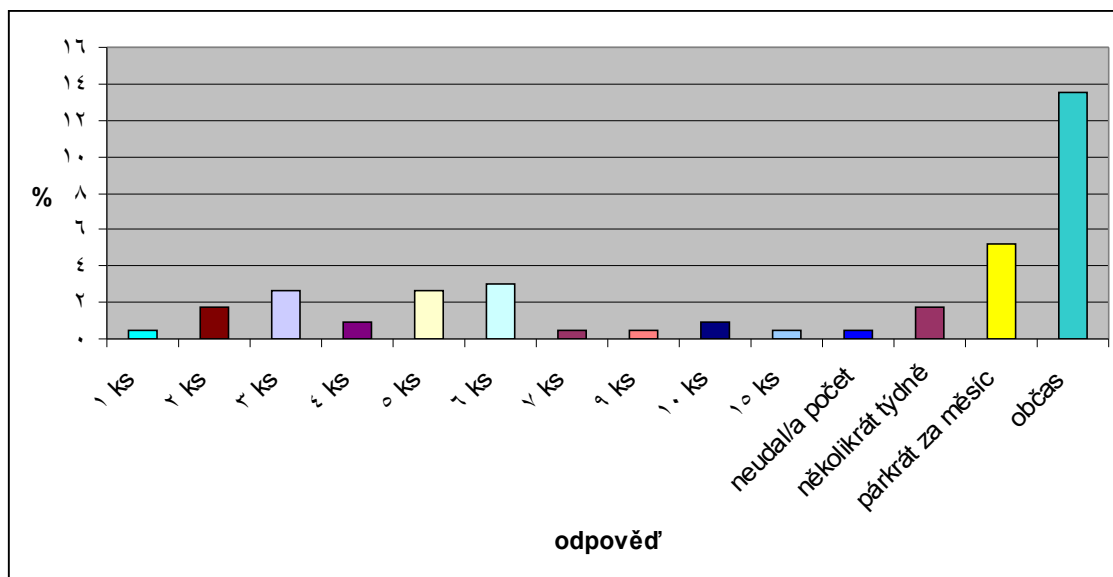
² *Boj s cigaretou*, Projekt k Mezinárodnímu nekuřáckému dni, SZŠ Šumperk 2004, /respondenti byli žáci 6. tříd ZŠ v Šumperku).

Důležitým faktem problematiky kouření je počet vykouřených cigaret za určitou časovou jednotku. To bylo záměrem položky 7. Jestliže respondenti odpověděli, že kouřili denně, byla jim ponechána možnost vepsat počet vykouřených cigaret za den. Výsledky šetření jsou zaznamenány v tabulce 8.

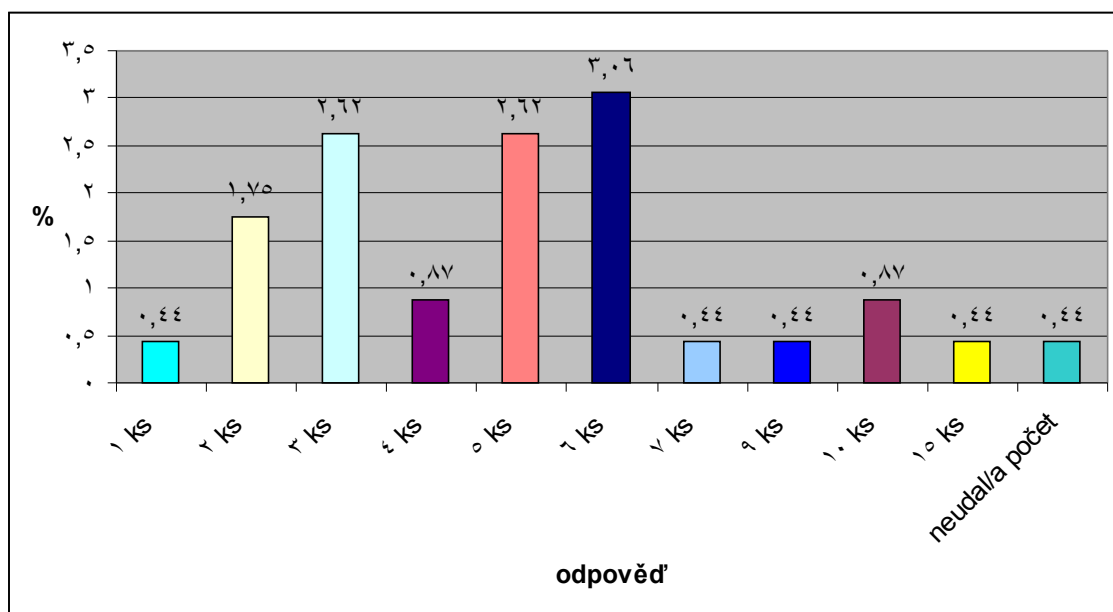
Tabulka 8 Frekvence kouření cigaret

Odpověď	Chlapci		Dívky		Celkem	
	n	%	n	%	n	%
nekouřím	60	63,83	90	66,67	150	65,50
denně						
1 ks	0	0	1	0,74	1	0,44
2 ks	1	1,06	3	2,22	4	1,75
3 ks	4	4,26	2	1,48	6	2,62
4 ks	1	1,06	1	0,76	2	0,87
5 ks	4	4,26	2	1,48	6	2,62
6 ks	4	4,26	3	2,22	7	3,06
7 ks	0	0	1	0,74	1	0,44
9 ks	1	1,06	0	0	1	0,44
10 ks	1	1,06	1	0,74	2	0,87
15 ks	1	1,06	0	0	1	0,44
neudal/a počet	1	1,06	0	0	1	0,44
několikrát týdně	2	2,13	2	1,48	4	1,75
párkrát za měsíc	7	7,45	5	3,70	12	5,24
občas	7	7,45	24	17,78	31	13,54
Σ	94	100	135	100	229	100

Graf 7 Frekvence kouření cigaret u respondentů

Graf 8 Počet cigaret vykouřených denně u kouřících respondentů

Mimo odpověď nekouřím, byla u chlapců nejčastější odpověď – párkrát za měsíc a občas, se stejným počtem odpovědí (7,45 %). U dívek však (také mimo odpověď nekouřím), nejvíce odpověď – občas (17,78 %) a odpověď – párkrát za měsíc pouze 3,70 %.

Z tabulky 8 vyplývá, že 7,44 % chlapců a 3,70 % dívek kouřilo víc jak 5 cigaret denně!

Ke srovnání jsme použili výsledky z Tiskové konference ke Světovému dni bez tabáku 31. května Světové zdravotnické organizace³, které uvádějí prevalenci denních kuřáků ve věkové skupině 15 let. V roce 2006 šetření ukázalo celkem 16,3 %, chlapců 14,5 % a dívek 18,1 %.

V našem šetření tabulka 8 ukazuje, že denních kuřáků bylo celkem 13,99 %, chlapců 19,14 %, dívek 10,38 %.

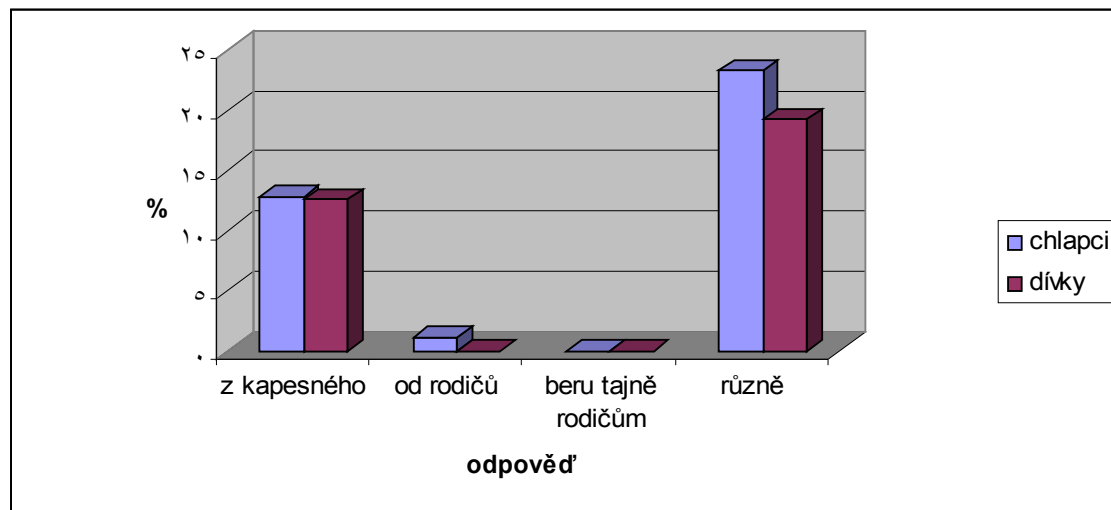
³ SZÚ, 27. května 2008 SOVINOVÁ, H., CSÉMY, L. SADÍLEK, P.

Cigarety nejsou určitě levnou záležitostí a respondenti nebyli v době šetření pravděpodobně výdělečně činní. Proto nás zajímalo, kde vlastně respondenti, kteří kouřili, získávali peníze na zakoupení cigaret?

Tabulka 9 Zdroj peněz na cigarety

Odpověď	Chlapci		Dívky		Celkem	
	n	%	n	%	n	%
z kapesného	12	12,77	17	12,59	29	12,66
od rodičů	1	1,06	0	0	1	0,44
beru tajně rodičům	0	0	0	0	0	0
různě	21	23,34	26	19,26	47	20,62
nekouřím	60	63,83	92	68,15	152	66,38
Σ	94	100	135	100	229	100

Graf 9 Zdroj peněz na cigarety u dětí, které kouří

Šetření ukázalo, že 66,38 % respondentů nekouří. Druhá nejčastější odpověď byla, že peníze na cigarety získávají různě. A jako třetí byla odpověď z kapesného.

Ke srovnání jsme použili výsledků z projektu Boj s cigaretou⁴, kdy na obsahově stejně položenou otázku bylo také nejvíce odpovědí nekouřím (84,0 %), druhá

⁴ *Boj s cigaretou*, Projekt k Mezinárodnímu nekuřáckému dni, SZŠ Šumperk 2004, (respondenti - žáci 6. tříd ZŠ v Šumperku).

nejčastější odpověď byla jiná možnost 9,7 %. Na třetím místě byla podobně jako u našeho šetření odpověď z kapesného 5,9 %.

Prezentované výsledky ukazují, že v tabulce 7 uvedlo 46,29 % respondentů, že nekouří, z tabulky 8 vyplývá, že nekouří 65,50 % dotázaných a v tabulce 9 napsalo 66,38 % respondentů, že nekouří. Mohli bychom se ptát, proč u stejné odpovědi (nekouřím), je pokaždé jiný číselný údaj.

Při zpracovávání jednotlivých dotazníků a položek (konkrétně položky 6, 7, 8), bylo pozorováno, že :

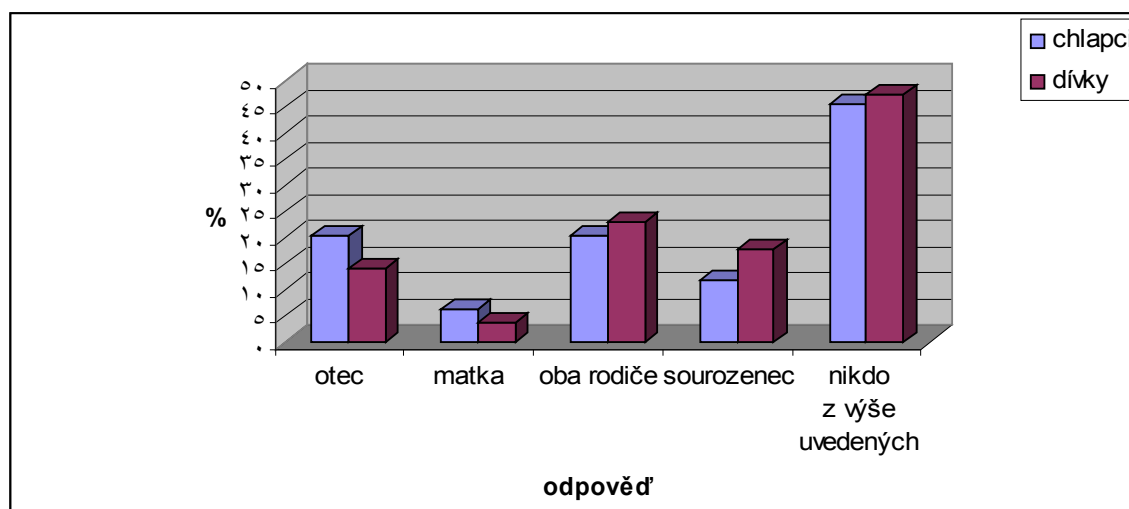
- 72,49 % respondentů mělo zkušenost s vykouřením první cigarety (Tabulka 3), ale na položku, proč začali kouřit, uvedlo důvod jen 53,67 % respondentů (Tabulka 7).
- Někteří respondenti odpovídali, že kouří občas (Tabulka 8), ale v následující položce 8 (Kde získáváš peníze na cigarety ?) zvolili možnost odpovědi – nekouřím (Tabulka 9). Z toho vyplývá, že někteří respondenti, kteří kouří občas, se nepovažují za kuřáky.

Členové rodiny většinou představují pro dítě vzor, proto jsme se zajímali, jestli někdo v rodině respondentů kouřil. Na výběr byli dáni pouze nejbližší členové rodiny (otec, matka, sourozenec).

Tabulka 10 V mé rodině kouří

Odpověď	Chlapci		Dívky		Celkem	
	n	%	n	%	n	%
otec	19	20,21	19	14,07	38	16,59
matka	6	6,38	5	3,70	11	4,80
oba rodiče	19	20,21	31	22,96	50	21,83
sourozenec	11	11,70	24	17,78	35	15,28
nikdo z výše uvedených	43	45,74	64	47,41	107	46,72

Graf 10 V mé rodině kouří

Nejvíce respondentů uvedlo, že nikdo z výše uvedených nekouří (46,72 %). Druhá nejčastější odpověď byla, že kouří oba rodiče (21,83 %). Z prezentovaných výsledků v tabulce 10 však vyplývá, že větší část respondentů je vystavena pasivnímu kouření.

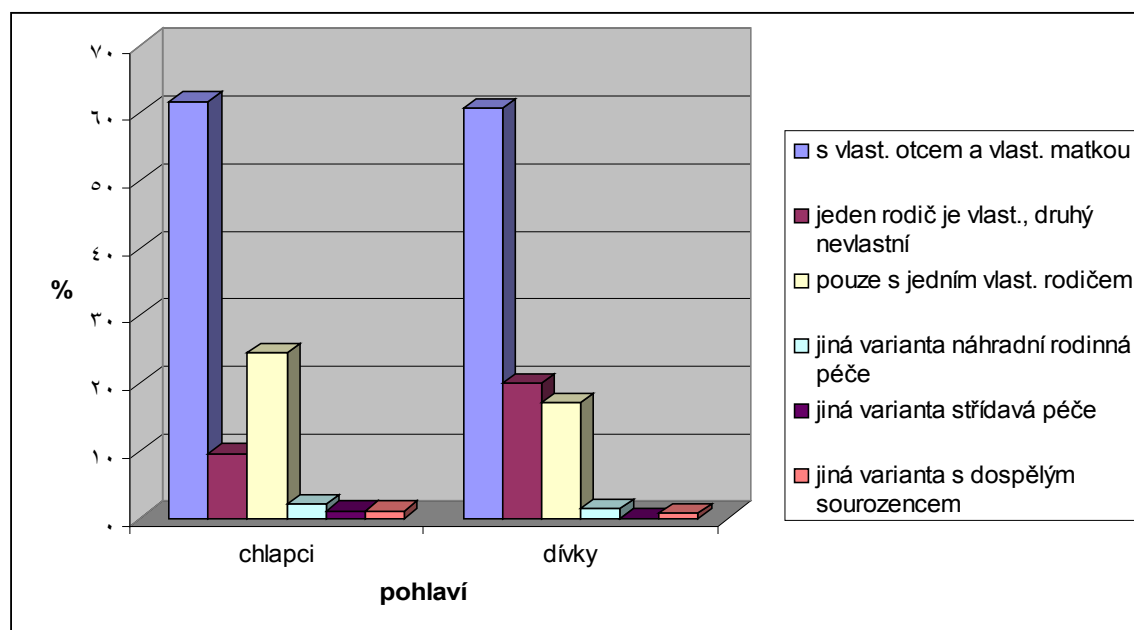
Tuto teorii potvrzuje dřívější studie GYTS, která uvádí, že v roce 2007 jeden nebo oba rodiče kouřili (50,7 %).

Rodina je základním pilířem pro výchovu a vývoj dítěte. Proto jsme chtěli vědět, jaká byla struktura rodin respondentů. V případě odpovědi jiná varianta, byla ponechána možnost napsat vlastní variantu. Výsledky jsou uvedeny v tabulce 11.

Tabulka 11 Žiji v rodině

Odpověď		Chlapci		Dívky		Celkem	
		n	%	n	%	n	%
s vlast. otcem a vlast. matkou		58	61,70	82	60,74	140	61,14
jeden rodič je vlast., druhý nevlastní		9	9,57	27	20,00	36	15,72
pouze s jedním vlast. rodičem		23	24,47	23	17,04	46	20,09
jiná varianta	náhradní rodinná péče	2	2,13	2	1,48	4	1,75
	střídavá péče	1	1,06	0	0	1	0,44
	s dospělým sourozencem	1	1,06	1	0,74	2	0,87
Σ		94	100	135	100	229	100

Graf 11 Žiji v rodině

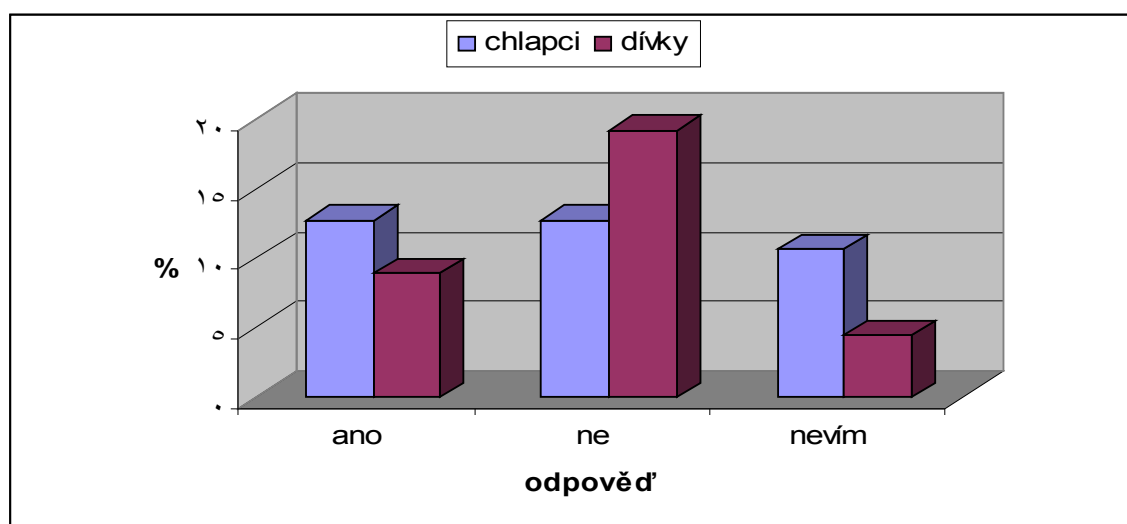
Šetření ukázalo, že větší polovina respondentů (61,14 %) žije v rodině s vlastním otcem a vlastní matkou. Druhá nejčastější odpověď byla u chlapců, žijí s jedním vlastním rodičem, u dívek, jeden rodič je vlastní a druhý nevlastní.

Všichni rodiče by měli vědět, co dělají jejich děti ve svém volném čase. Proto jsme se ptali kouřících respondentů, zda o tom jejich rodiče věděli.

Tabulka 12 Rodiče ví o tom, že kouřím cigarety

Odpověď	Chlapci		Dívky		Celkem	
	n	%	n	%	n	%
ano	12	12,77	12	8,89	24	10,48
ne	12	12,77	26	19,26	38	16,59
nevím	10	10,64	6	4,44	16	6,99
nekouřím	60	63,83	91	67,41	151	65,94
Σ	94	100	135	100	229	100

Graf 12 Rodiče ví o tom, že kouřím cigarety

Tabulka 12 ukazuje, že mimo odpověď nekouřím, byl u chlapců stejný počet odpovědí ano i odpovědí ne (12,77 %). U dívek (mimo odpověď nekouřím) byla nejčastější odpověď ne (19,26 %). Celkově druhá nejčastější odpověď byla ne.

Ke srovnání jsme použili výsledky projektu Boj s cigaretou⁵, kdy nejvíce respondentů na obsahově stejnou otázku odpovědělo, že nekouří (86,9 %) a druhá nejčastější odpověď byla ne (8,8 %).

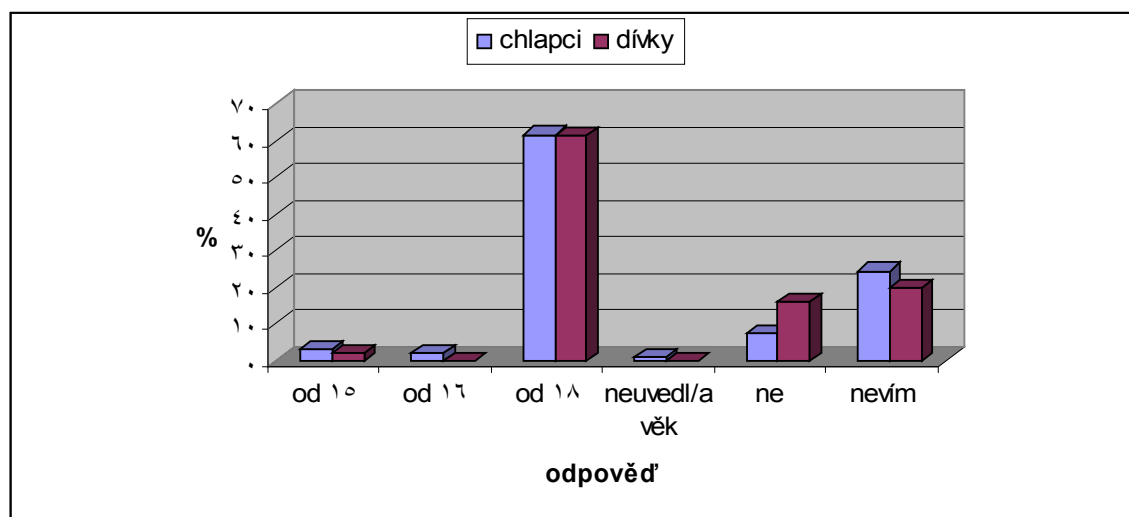
⁵ *Boj s cigaretou*, Projekt k Mezinárodnímu nekuřáckému dni, SZŠ Šumperk 2004, (respondenti - žáci 6. tříd ZŠ v Šumperku).

Problematika kouření spojena s nejrůznějšími zákazy a příkazy je legislativně ošetřena a je součástí několika zákonů. Zda se respondenti orientují alespoň na základní úrovni, to znamená, jestli vědí, v jakém věku lze dětem a mladistvým prodávat tabákové výrobky, a že je to ustanoveno zákonem, jsme se zajímali v položce 12. U možnosti ano, měli dopsat věk.

Tabulka 13 V zákoně je upraveno, od kolika let lze dětem a mladistvým prodávat tabákové výrobky

Odpověď		Chlapci		Dívky		Celkem	
		n	%	n	%	n	%
ano	od 15	3	3,19	3	2,22	6	2,62
	od 16	2	2,13	0	0	2	0,87
	od 18	58	61,70	83	61,48	141	61,57
	neuveď/a věk	1	1,06	0	0	1	0,44
ne		7	7,45	22	16,30	29	12,66
nevím		23	24,47	27	20,00	50	21,83
Σ		94	100	135	100	229	100

Graf 13 V zákoně je upraveno, v jakém věku lze dětem a mladistvým prodávat tabákové výrobky

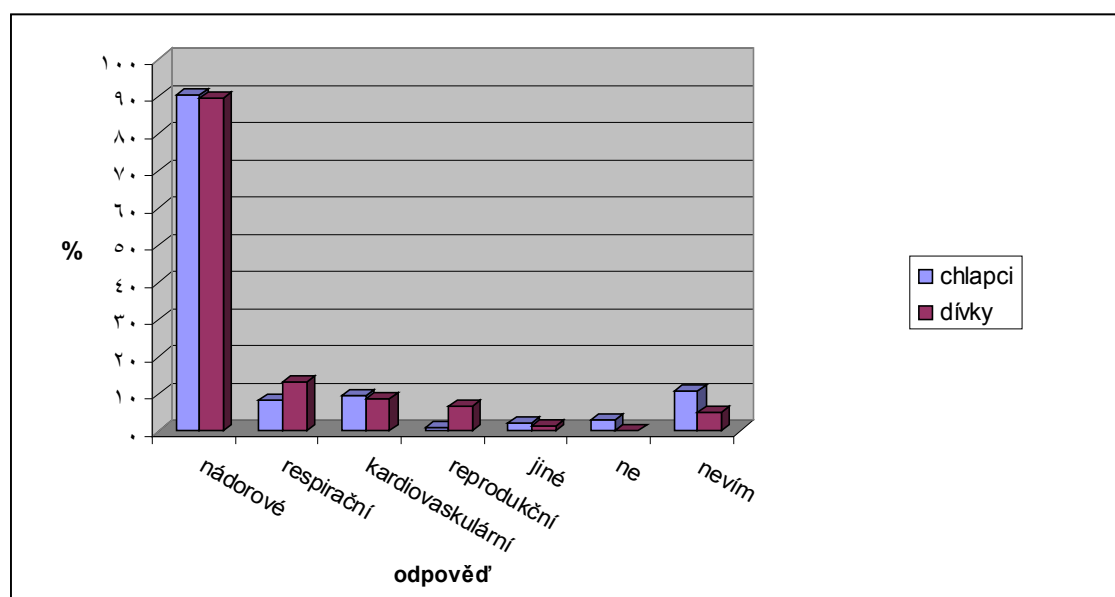
Výzkumné šetření ukázalo, že téměř stejné procento chlapců (61,70 %) a dívek (61,48 %) vědělo, že podle zákona je možný prodej tabákových výrobků od 18 let. Odpověď nevím si vybralo celkem 21,83 % respondentů.

Kouření cigaret je pro lidský organismus škodlivé. O tom není pochyb. Má vliv na vznik nejrůznějších nemocí. Proto jsme zjišťovali, co o tom v době šetření, věděli respondenti.

Tabulka 14 Kouření cigaret vyvolává onemocnění

Odpověď		Chlapci		Dívky		Celkem	
		n	%	n	%	n	%
ano	nádorové	85	90,43	121	89,63	206	89,96
	respirační	8	8,51	18	13,33	26	11,35
	kardiovaskulární	9	9,57	12	8,89	22	9,61
	reprodukční	1	1,06	9	6,67	10	4,37
	jiné	2	2,13	2	1,48	4	1,75
ne		3	3,19	0	0	3	1,31
nevím		10	10,64	7	5,19	17	7,42

Graf 14 Kouření cigaret vyvolává onemocnění

206 respondentů (89,96 %) odpovědělo, že kouření způsobuje nádorová onemocnění. Druhá nejpočetnější odpověď byla respirační (avšak pouze 11,35 %) a hned za ní kardiovaskulární onemocnění (9,61 %).

1,31 % respondentů si napsalo, že kouření nezpůsobuje žádné onemocnění.

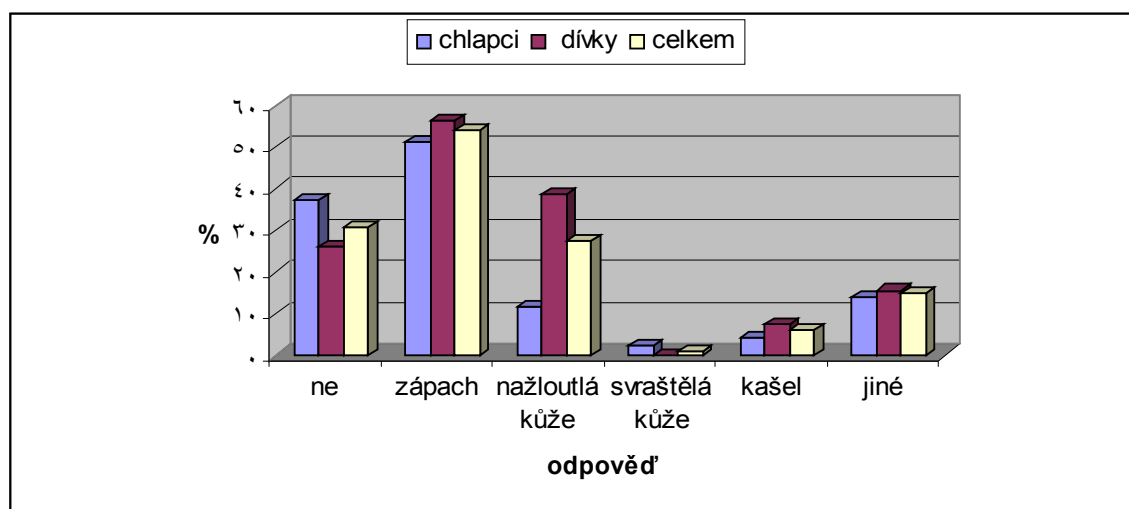
7,42 % respondentů nevědělo, jestli kouření způsobuje nějaké onemocnění.

V položce 14 jsme od respondentů zjišťovali, zda poznají kuřáka, i když zrovna nemá zapálenou cigaretu. V případě, že ano, měli napsat dle čeho.

Tabulka 15 Poznám kuřáka, i když právě nekouří

Odpověď		Chlapci		Dívky		Celkem	
		n	%	n	%	n	%
ne		35	37,23	35	25,93	70	30,57
ano	zápach	48	51,06	76	56,3	124	54,15
	nažloutlá kůže	11	11,70	52	38,52	63	27,51
	svraštělá kůže	2	2,13	0	0	2	0,87
	kašel	4	4,26	10	7,41	14	6,11
	jiné	13	13,83	21	15,56	34	14,85

Graf 15 Poznám kuřáka, i když právě nekouří

Z výzkumného šetření vyplynulo, že dívky byly všímavější, vzhledem k projevům momentálně nekouřícího kuřáka, než chlapci. Nejčteněji volená odpověď všech respondentů (54,15 %) byla zápach.

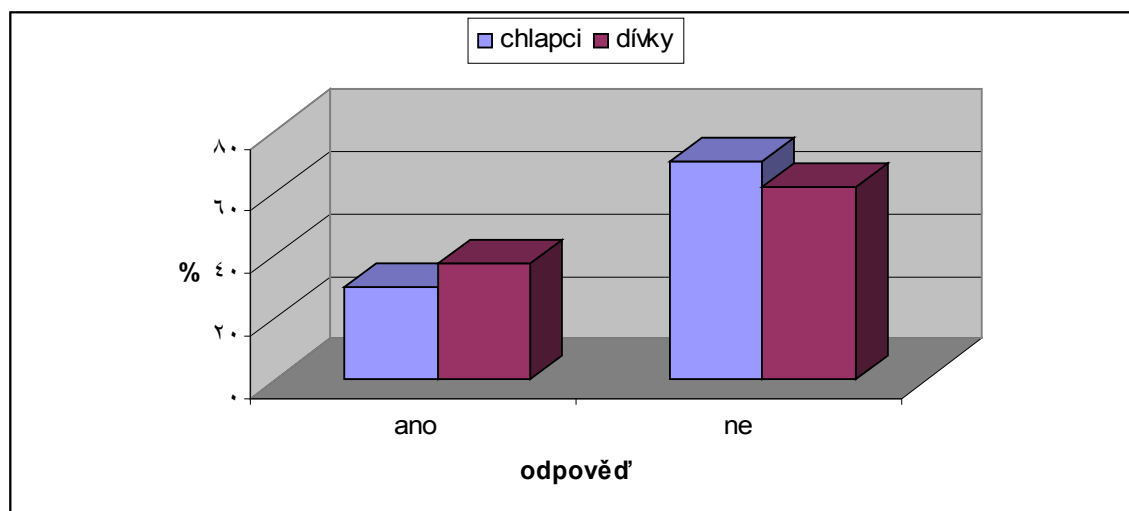
30,57 % všech respondentů odpovědělo, že nepoznají kuřáka, když zrovna nekouří.

Následující položka měla závažný obsah. Chtěli jsme vědět, zda respondenti znají někoho, kdo podlehl následkům kouření. Na výběr bylo ano či ne.

Tabulka 16 Znáám někoho, kdo zamřel na následky kouření

Odpověď	Chlapci		Dívky		Celkem	
	n	%	n	%	n	%
ano	28	29,79	51	37,78	79	34,50
ne	66	70,21	84	62,22	150	65,50
Σ	94	100	135	100	229	100

Graf 16 Znáám někoho, kdo zemřel na následky kouření

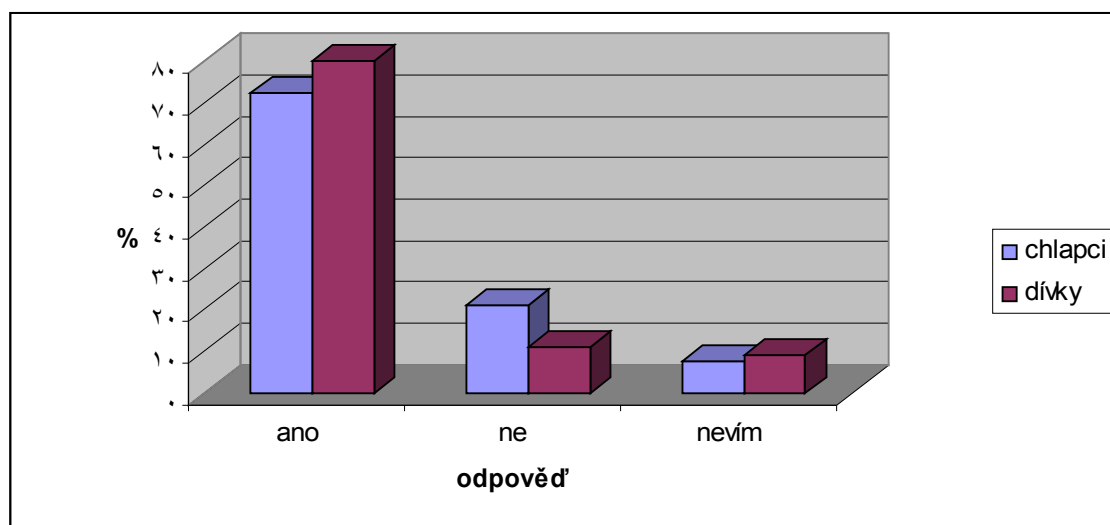
Prezentované výsledky v tabulce 16 ukazují, že větší část respondentů (65,50 %) neznala nikoho, kdo zemřel na následky kouření. 34,50 % respondentů napsalo, že ano.

Svůj názor k zákazu kouření na zastávkách, v restauracích, školách, kinech a na dalších veřejných místech, se mohli respondenti vyjádřit v položce 16.

Tabulka 17 Myslím, že zákaz kouření na zastávkách, v restauracích, školách, kinech je správný

Odpověď	Chlapci		Dívky		Celkem	
	n	%	n	%	n	%
ano	67	72,28	108	80	175	76,42
ne	20	21,28	15	11,11	35	15,28
nevím	7	7,45	12	8,89	19	8,30
Σ	94	100	135	100	229	100

Graf 17 Myslím, že zákaz kouření na zastávkách, v restauracích, školách, kinech je správný

Výzkumné šetření ukázalo, že 76,42 % respondentů souhlasí se zákazem kouření na zastávkách, v restauracích, školách, kinech a na dalších veřejně přístupných místech jak ukládá zákon č. 379/2005 Sb., o opatřeních k ochraně před škodami působenými tabákovými výrobky, alkoholem a jinými návykovými látkami.

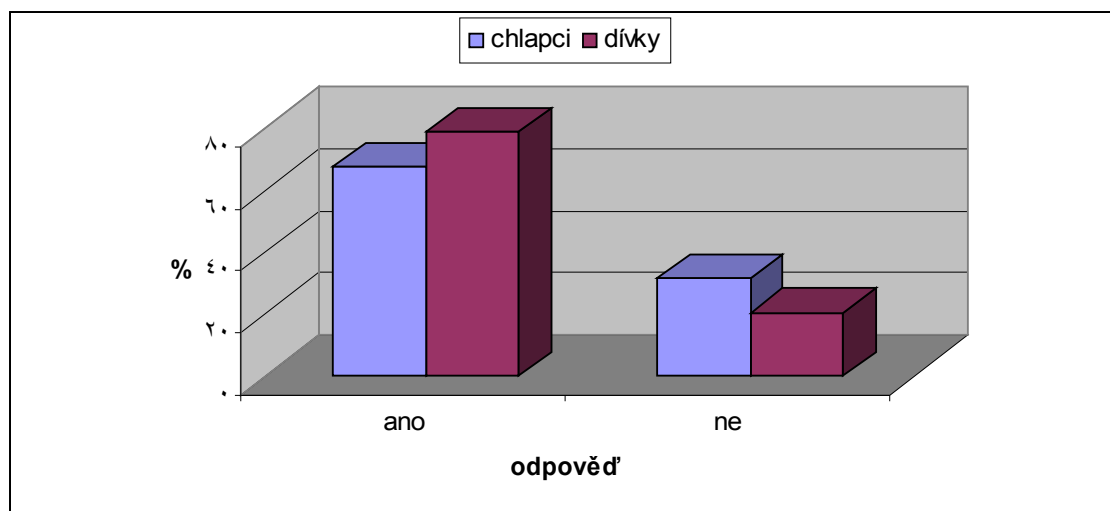
Z tabulky 17 vyplývá, že 8,30 % respondentů ještě neví, jestli tento zákaz je správný.

Kuřáci jsou cítit typickým zápachem. Proto nás zajímalo, jestli to respondentům v době šetření vadilo, či nikoliv.

Tabulka 18 Vadí mi typický zápach kuřáků

Odpověď	Chlapci		Dívky		Celkem	
	n	%	n	%	n	%
ano	64	68,09	107	79,26	171	74,67
ne	30	31,91	28	20,74	58	25,33
Σ	94	100	135	100	229	100

Graf 18 Vadí mi typický zápach kuřáků

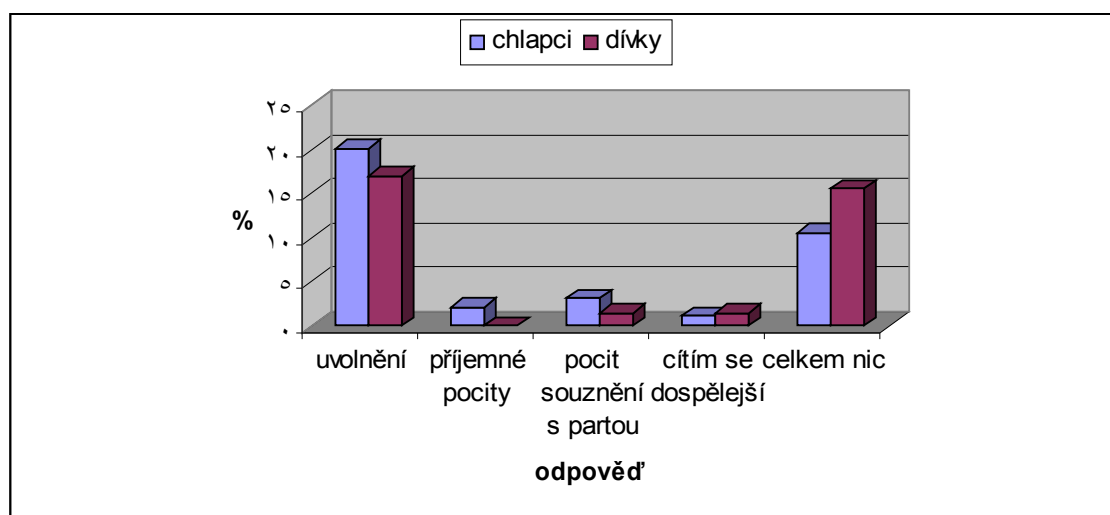
Velké procento respondentů uvedlo, že jim vadí zápach kuřáků. U dívek dokonce 79,26 %. 25,33 % respondentů se tvrdilo, že jim zápach kuřáků nevadí.

U respondentů, kteří kouřili, jsme zjišťovali, co jim kouření cigaret vlastně přinášelo. Na výběr měli několik možností.

Tabulka 19 Kouření cigaret mi přináší

Odpověď	Chlapci		Dívky		Celkem	
	n	%	n	%	n	%
uvolnění	19	20,21	23	17,04	42	18,34
příjemné pocity	2	2,13	0	0	2	0,87
pocit souznění s partou	3	3,19	2	1,48	5	2,18
cítím se dospělejší	1	1,06	2	1,48	3	1,31
celkem nic	10	10,64	21	15,56	31	13,54
nekouřím	59	62,77	87	64,44	146	63,76
Σ	94	100	135	100	229	100

Graf 19 Co přináší kuřákům kouření cigaret

Tabulka 19 ukazuje, že nejčastější odpověď respondentů (kromě nekouřím) byla – uvolnění (18,34 %), další pak - celkem nic (13,54 %). Zde se nabízí otázka, proč tedy kouřili, když jim to celkem nic nepřinášelo.

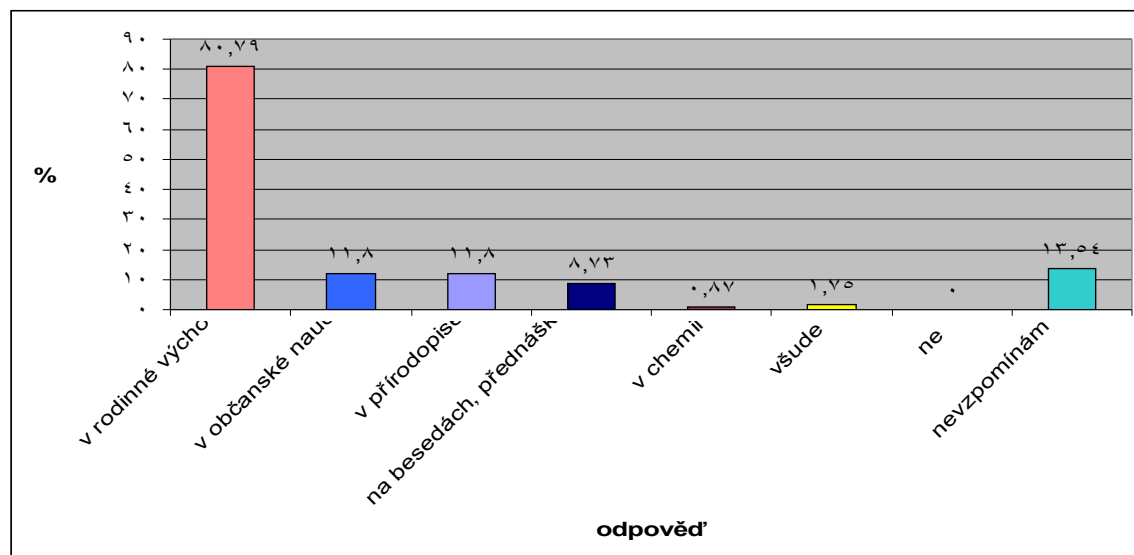
Prevence závislostí je na základních školách obsahem předmětu Výchova ke zdraví. V rámci mezipředmětových vztahů se žáci s touto problematikou setkávají i v jiných

předmětech a při různých akcích, pořádaných školou. Proto jsme po respondentech chtěli, aby zapátrali v paměti a napsali, zda někdy ve škole hovořili o tématu kouření. Při kladné odpovědi měli navíc uvést kde.

Tabulka 20 Ve škole jsme hovořili o tématu kouření cigaret

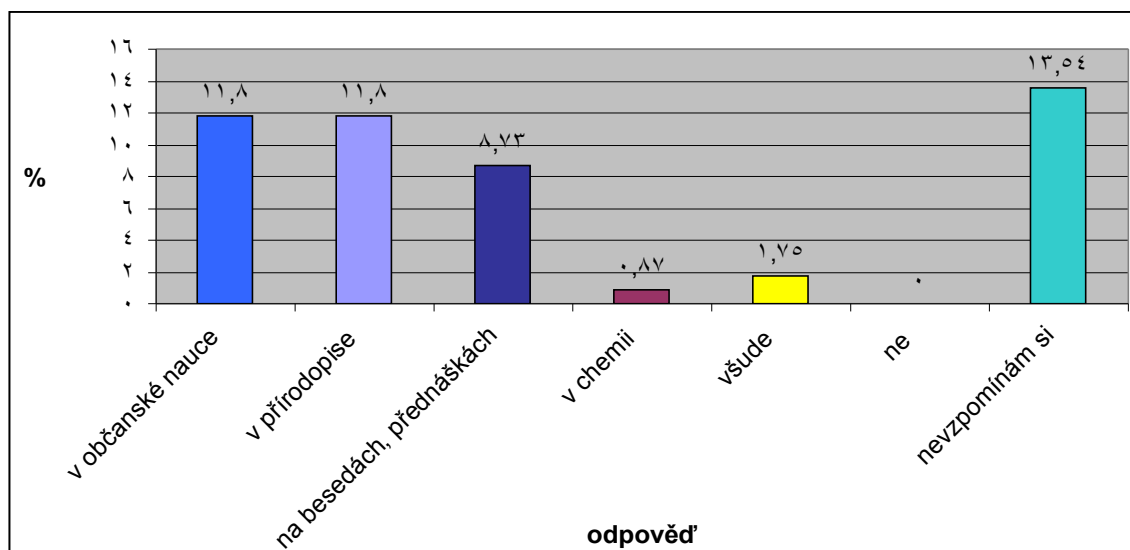
Odpověď		Chlapci		Dívky		Celkem	
		n	%	n	%	n	%
ano	v rodinné výchově	62	65,96	123	91,11	185	80,79
	v občanské nauce	9	9,57	18	13,33	27	11,80
	v přírodopise	22	23,40	5	3,70	27	11,80
	na besedách, přednáškách	8	8,51	12	8,89	20	8,73
	v chemii	1	1,06	1	0,74	2	0,87
	všude	2	2,13	2	1,48	4	1,75
ne		0	0	0	0	0	0
nevzpomínám si		23	24,47	8	5,93	31	13,54

Graf 20 Ve škole jsme hovořili o tématu kouření cigaret

Graf 21 Mimo rodinnou výchovu jsme ještě hovořili ve škole o tématu kouření

cigaret

Výzkumné šetření prokázalo, že ve školách se hovořilo o tématu kouření velmi často a v různých předmětech.

Jednoznačně nejvíce respondentů uvedlo předmět Rodinná výchova, vysoké číslo 91,11 % dívek. 11,80 % respondentů napsalo předmět Občanská nauka a stejný počet respondentů předmět Přírodopis.

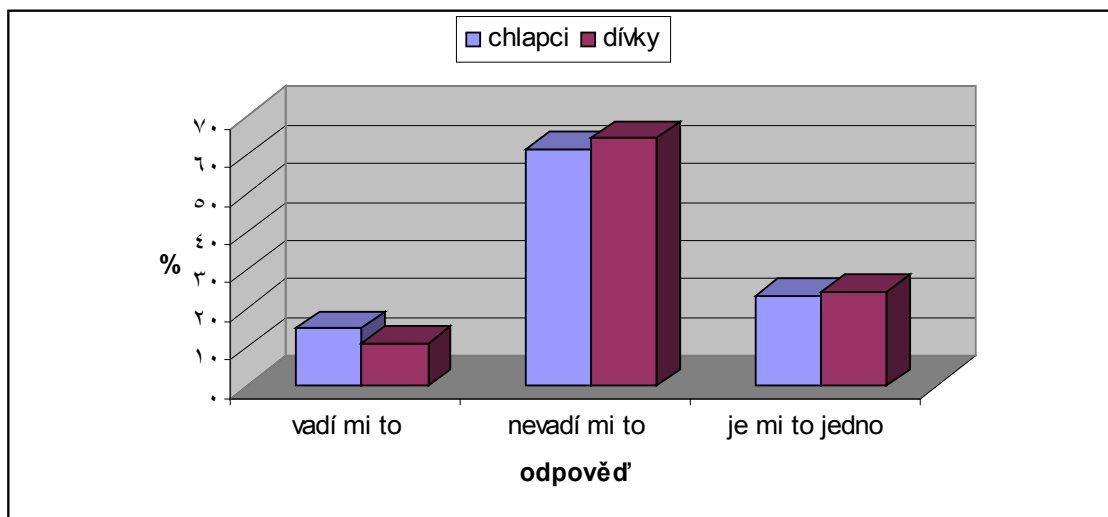
Z tabulky 20 je patrné, že 24,47 % chlapců a jen 5,39 % dívek si nevzpomíná, že by někdy hovořili ve škole o tématu kouření.

Učitel by měl jít žákům příkladem. Proto nás zajímalo, jaký postoj respondenti zaujali k učiteli, který kouří.

Tabulka 21 Učitel jako kuřák

Odpověď	Chlapci		Dívky		Celkem	
	chlapani	% chlapci	děvčata	% děvčata	n	%
vadí mi to	14	14,89	15	11,11	29	12,66
nevadí mi to	58	61,70	87	64,44	145	63,32
je mi to jedno	22	23,40	33	24,44	55	24,02
Σ	94	100	135	100	229	100

Graf 22 Učitel jako kuřák

Prezentované výsledky v tabulce 22 ukazují, že 63,32 % respondentů uvedlo, že jim nevadil učitel, který kouří. Nabízí se však otázka, zda je v tomto případě tolerance na místě či nikoliv.

Pouhých 12,66 % respondentů uvedlo, že jim to vadilo.

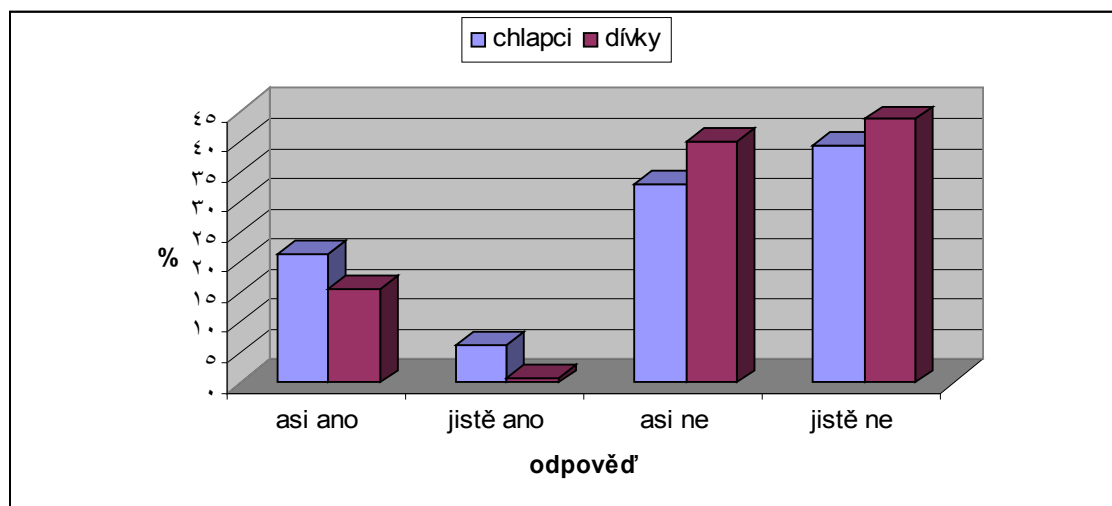
24,02 % respondentů napsalo, že jim je to jedno.

Zásadní je poslední položka v dotazníku. Zkoumala důležitý fakt, jak vidí respondenti svou budoucnost v souvislosti s kouřením cigaret.

Tabulka 22 V budoucnu budu kouřit

Odpověď	Chlapci		Dívky		Celkem	
	n	%	n	%	n	%
asi ano	20	21,28	21	15,56	41	17,90
jistě ano	6	6,38	1	0,74	7	3,06
asi ne	31	32,98	54	40	85	37,12
jistě ne	37	39,36	59	43,70	96	41,92
Σ	94	100	135	100	229	100

Graf 23 V budoucnu budu kouřit

Výzkumné šetření ukázalo, že větší procento respondentů tvrdilo, že nebude kouřit. Asi ne 37,12 % respondentů a jistě ne 41,92 % respondentů. Pouhých 3,06 % respondentů uvedlo, že bude jistě kouřit.

Ke srovnání jsme použili výsledky projektu *Boj s cigaretou*.⁶ Na otázku, ohledně kouření do budoucnosti, odpovědělo 74,6 % respondentů, že nebudou kouřit a 19,7 %, že asi nebudou kouřit. Jen 1,8 % respondentů uvedlo, že kouřit bude.

6 Závěr

⁶ *Boj s cigaretou*, Projekt k Mezinárodnímu nekuřáckému dni, SZŠ Šumperk 2004, (respondenti – žáci 6. tříd ZŠ v Šumperku).

Předkládaná práce měla za cíl zjistit a popsat tematiku kouření od historie, zdravotních důsledků až po prevenci kouření, dále zmapovat problematiku kouření u žáků 9. tříd ZŠ v Šumperku. K dosažení tohoto cíle bylo nutné splnění jednotlivých dílčích cílů. Výzkumný soubor tvořilo celkem 229 respondentů, z toho 94 chlapců a 135 dívek.

Výzkumným šetřením bylo zjištěno:

- Zkušenost s první cigaretou mělo v té době celkem 73 % respondentů.
- 16 % chlapců kouřilo poprvé cigaretu ve 10 letech, 19 % dívek kouřilo první cigaretu ve 12 letech.
- 63 % respondentů odpovědělo, že první cigaretu jim nabídl kamarád.
- Nabízenou cigaretu by odmítlo 62 % respondentů. Jen 5 % by v tomto případě argumentovalo, že kouření škodí zdraví.
- 22 % respondentů uvedlo jako důvod kouření, že zkusit se má všechno.
- Denně kouřilo celkem 14 % respondentů.
- Nejpočetnější odpověď – různě, si vybralo 21 % respondentů u položky, která zjišťovala, odkud dotázaní berou peníze na cigarety.
- 22 % respondentů uvedlo, že u nich kouří oba rodiče.
- 11 % respondentů uvedlo, že rodiče ví, že kouří.
- 62 % respondentů vědělo, že prodej tabákových výrobků je možný dle zákona osobám starším 18 let.
- Nádorová onemocnění, jako následek kouření, uvedlo 90 % respondentů.
- Podle zápachu by poznalo kuřáka, který právě nekouří, 54 % respondentů.
- 66 % respondentů neznalo nikoho, kdo na následky kouření zemřel.
- Se zákazem kouření na zastávkách, v restauracích atd. souhlasilo 76 % respondentů.
- 75 % respondentům vadilo, že jsou kuřáci cítit typickým zápachem.
- 14 % respondentů uvedlo, že kouření jim celkem nic nepřináší.
- 81 % respondentů se setkala s tématem kouření v předmětu Rodinná výchova.
- 63 % respondentů uvedlo, že jim nevadí učitel, který kouří.
- O své budoucnosti ve vztahu ke kouření cigaret se negativně vyjádřilo 79 % respondentů.

Stanovené cíle byly splněny. Výzkumné šetření ukázalo, jaké byly vědomosti, zkušenosti, názory a postoje respondentů k problematice kouření cigaret v době tohoto šetření. Tyto výsledky budou poskytnuty základním školám v Šumperku, na kterých byly dotazníky rozdány. Pro vedení školy budou mít tyto výsledky hlavně informační charakter. Budou uschovány pro srovnání podobných šetření, které se budou v dalších letech provádět a umožní implementaci získaných poznatků do vyučovacího procesu. Jak už bylo řečeno, kouření u dětí je obrovský problém a je nutné provádět nejen prevenci, ale také zjišťovat, zda tyto kroky byly úspěšné či nikoli.